

İdeaPolitik

İDEAPOLİTİK ENSTİTÜ HALKIN GÜNDEMİ

ARAŞTIRMA RAPORU:

**PARTİLERİN MEVCUT OY ORANLARI VE GENEL
YAŞAM MEMNUNİYETİ**

TEMMUZ 2024

Araştırmanın Künyesi

- Araştırma Türkiye temsili, İBBS (İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması) Düzey2 gruplamasında yer alan 26 bölgede 1.824 kişiyle yapılmıştır.
- Araştırma CATI (Computer Assisted Personal Interviewing -bilgisayar destekli kişisel görüşme) yöntemiyle yapılmıştır.
- Seçilen örneklemin %95 güven aralığında hesaplanan hata payı % $\pm 2,29$ 'dur.

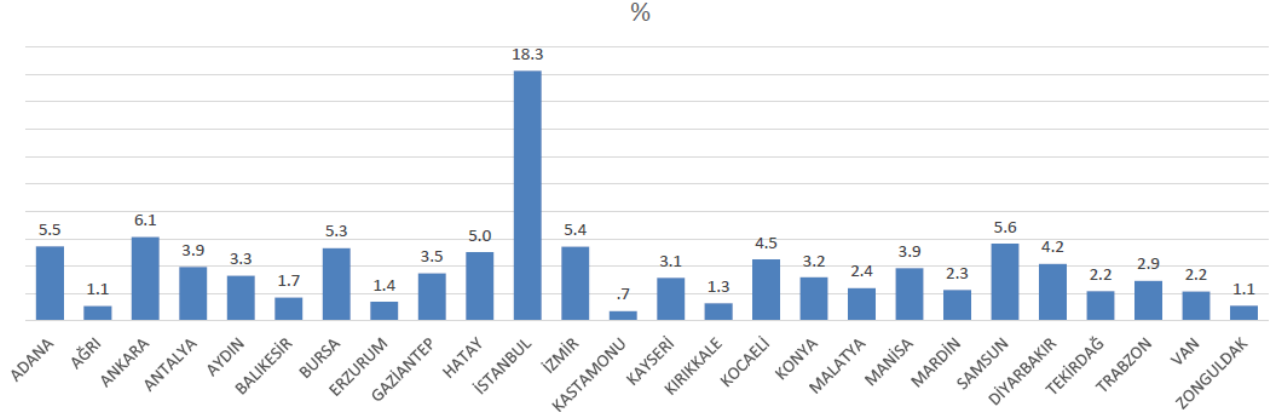
Anketlerin Uygulanması ve Kontrolü

- Tüm görüşmeler CATI sisteminde kayıtlıdır. Çalışma KVKK kapsamında profil bilgileri gizli kalmak koşulu ile tüm kuruluşların yerinde denetimine açıktır.
- Çalışmada 1 proje koordinatörü, 1 ileri analiz ve istatistik uzmanı, 1 saha müdürü, 1 sosyolog, 1 süpervizör , 25 operatör anketör, 1 kodlama uzmanı ve 1 kontrolör görev yapmıştır.
- Çalışmanın sahası 23-26 Haziran 2024 tarihlerinde yürütülmüştür.
- Anketlerin analizinde SPSS programı kullanılmıştır.

Katılımcı Profili

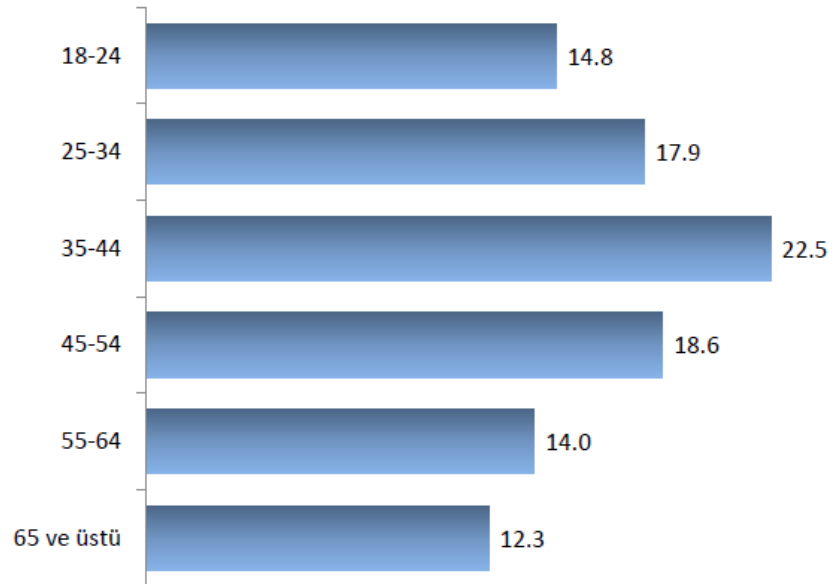
Görüşme yapılan iller

✓ Araştırma kapsamında görüşülen 1.824 kişinin 26 ile dağılımı aşağıdaki grafikte verilmiştir. Dağılım Tuik İBBS Düzey2 nüfus oranlarına uygun olarak yapılmıştır.

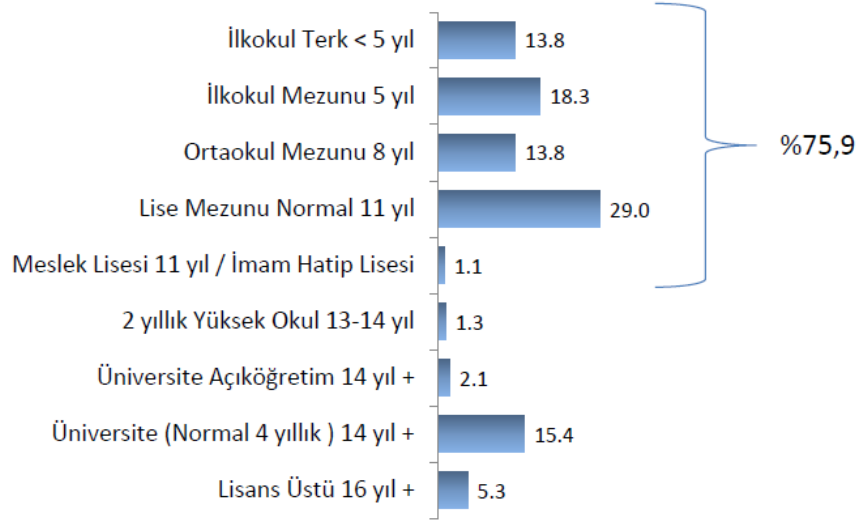
Yaş dağılımı

➤ Örneklemin yaş dağılımında Tuik 2023 ADNKS 18 üstü nüfus verileri baz alınmıştır.

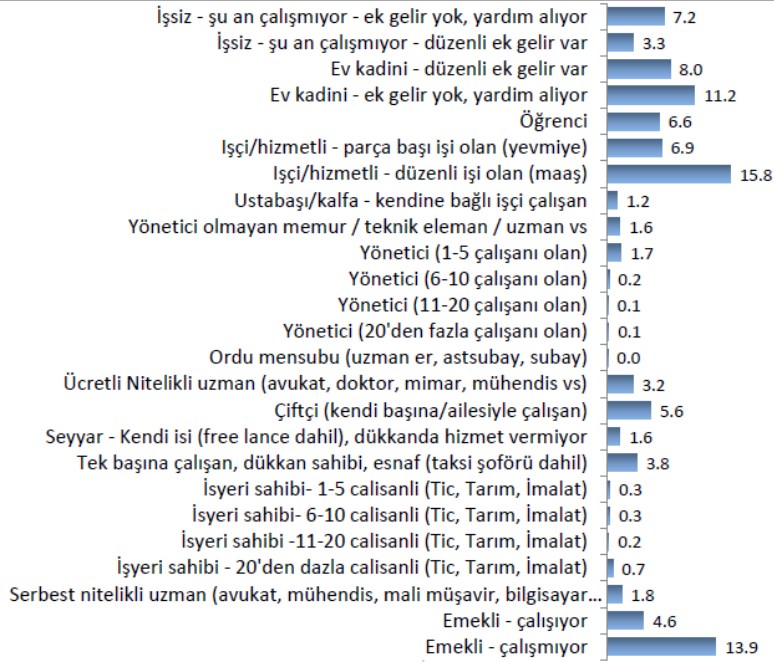

Eđitim

➤Lise ve altı eğitime sahip olanların oranı %75,9'dur.

Meslek, çalışma durumu

Araştırma Bulguları

Soru 1: Bu Pazar seçim olsa oyunuzu hangi partiye verirsiniz?

Kararsızlar Dağıtıldığında:

Soru 2: Sizce Türkiye'nin en önemli sorunu nedir?

Sizce Türkiye'nin en önemli sorunu nedir?

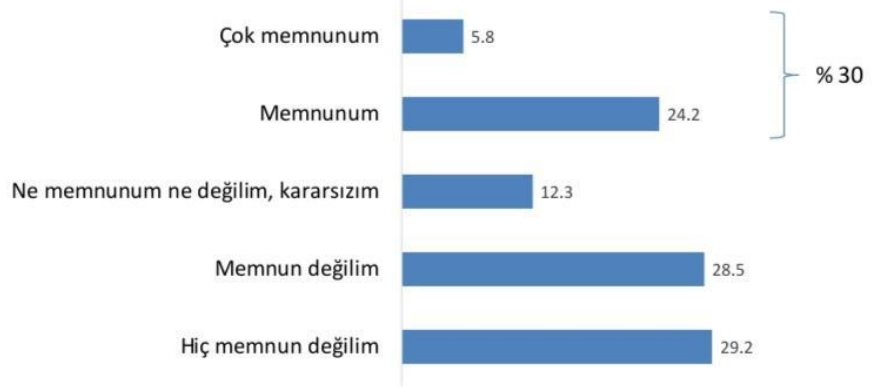
➤ Ekonomi en önemli sorun olarak söylenmiştir.

Soru 3: Son zamanlarda hayatınızdan ne kadar memnunsunuz?

Son zamanlarda hayatınızdan ne kadar memnunsunuz?

►Hayatından memnun olan vatandaşların oranı %30'dur.

Partilere göre:

Son zamanlarda hayatınızdan ne kadar memnunsunuz?

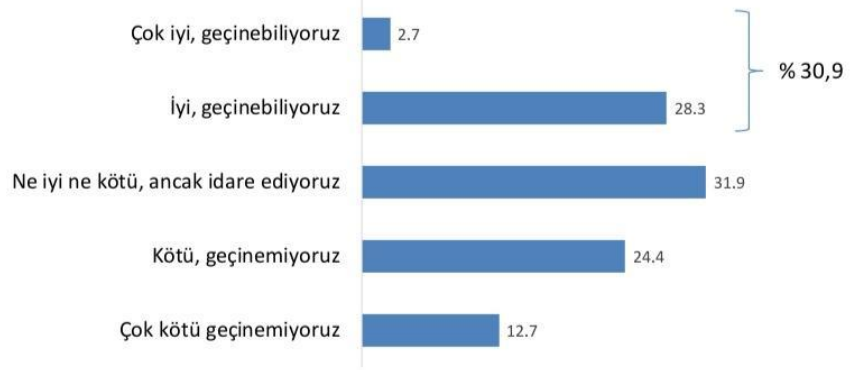
Son genel seçimde oy verilen partiye göre

		Siz son zamanlarda hayatınızdan genel olarak ne kadar memnunsunuz?					
		Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Ne memnunum ne değilim, kararsızım	Memnunum	Çok memnunum	Total
		Row N %	Row N %	Row N %	Row N %	Row N %	Row N %
14 Mayıs 2023'te yapılan son milletvekilliği seçiminde hangi partiye oy vermişsiniz?	AK Parti	17.8%	20.8%	12.5%	41.9%	7.0%	100.0%
	CHP	37.0%	35.1%	13.0%	12.7%	2.1%	100.0%
	MHP	21.9%	34.4%	12.5%	25.0%	6.3%	100.0%
	İYİ Parti	39.3%	32.1%	7.1%	10.7%	10.7%	100.0%
	DEM Parti	48.1%	31.5%	9.3%	9.3%	1.9%	100.0%
	Yeniden Refah Partisi	19.0%	23.8%	9.5%	38.1%	9.5%	100.0%
	Zafer Partisi	22.2%	44.4%	22.2%	11.1%	0.0%	100.0%
	TİP	50.0%	33.3%	0.0%	0.0%	16.7%	100.0%
	BBP	33.3%	0.0%	0.0%	66.7%	0.0%	100.0%
	Yaşım tutmadığı için oy kullanamadım	18.2%	13.6%	31.8%	13.6%	22.7%	100.0%
Total	29.2%	28.5%	12.3%	24.2%	5.8%	100.0%	

Soru 4: Hanenizin ekonomik durumu nasıl? Geçinebiliyor musunuz?

Hanenizin ekonomik durumu nasıl? Geçinebiliyor musunuz?

➤ Ekonomik durumu iyi olan vatandaşların oranı %30,9'dur.

Partilere göre:

Hanenizin ekonomik durumu nasıl? Geçinebiliyor musunuz?

Son genel seçimde oy verilen partiye göre

		Hanenizin ekonomik durumu nasıl? Geçinebiliyor musunuz?					
		Çok kötü geçinemiyoruz	Kötü, geçinemiyoruz	Ne iyi ne kötü, ancak idare ediyoruz	İyi, geçinebiliyoruz	Çok iyi, geçinebiliyoruz	Total
		Row N %	Row N %	Row N %	Row N %	Row N %	Row N %
14 Mayıs 2023'te yapılan son milletvekiliği seçiminde hangi partiye oy vermişsiniz?	AK Parti	10.6%	16.3%	31.4%	38.1%	3.6%	100.0%
	CHP	14.9%	37.3%	28.5%	18.2%	1.2%	100.0%
	MHP	9.4%	12.5%	37.5%	37.5%	3.1%	100.0%
	İYİ Parti	3.6%	28.6%	39.3%	25.0%	3.6%	100.0%
	DEM Parti	22.2%	32.4%	29.6%	14.8%	.9%	100.0%
	Yeniden Refah Partisi	23.8%	9.5%	42.9%	23.8%	0.0%	100.0%
	Zafer Partisi	0.0%	55.6%	11.1%	33.3%	0.0%	100.0%
	TİP	16.7%	0.0%	50.0%	16.7%	16.7%	100.0%
	BBP	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%	0.0%	100.0%
	Yaşım tutmadığı için oy kullanamadım	9.1%	13.6%	45.5%	31.8%	0.0%	100.0%
	Total	12.7%	24.4%	31.9%	28.3%	2.7%	100.0%

Soru 5: Sizce çocuklar geleceğe güvenle bakabiliyor mudur?

Sizce çocuklar geleceğe güvenle bakabiliyor mudur?

Geleceğe güvenle bakabiliyorlardır diyenlerin oranı %18,4'tür.

Partilere göre:

Sizce çocuklar geleceğe güvenle bakabiliyor mudur?

Son genel seçimde oy verilen partiye göre

		Sizce çocuklar geleceğe güvenle bakabiliyor mudur?					Total
		Kesinlikle güvenle bakamıyorlar	Muhtemelen güvenle bakamıyorlardır	Ne bakabiliyorlar ne bakamıyorlar	Muhtemelen güvenle bakabiliyorlardır	Kesinlikle güvenle bakabiliyorlar	
		Row N %	Row N %	Row N %	Row N %	Row N %	
14 Mayıs 2023'te yapılan son milletvekiliği seçiminde hangi partiye oy vermişsiniz?	AK Parti	37.1%	23.9%	10.2%	15.9%	12.9%	100.0%
	CHP	60.8%	26.4%	3.5%	5.9%	3.3%	100.0%
	MHP	46.9%	12.5%	9.4%	12.5%	18.8%	100.0%
	İYİ Parti	50.0%	25.0%	10.7%	3.6%	10.7%	100.0%
	DEM Parti	63.0%	26.9%	3.7%	3.7%	2.8%	100.0%
	Yeniden Refah Partisi	57.1%	14.3%	4.8%	23.8%	0.0%	100.0%
	Zafer Partisi	100.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%
	TİP	83.3%	16.7%	0.0%	0.0%	0.0%	100.0%
	BBP	66.7%	0.0%	0.0%	33.3%	0.0%	100.0%
	Yaşım tutmadığı için oy kullanamadım	45.5%	18.2%	13.6%	4.5%	18.2%	100.0%
Total	51.3%	23.0%	7.4%	9.6%	8.8%	100.0%	

Değerlendirme

Araştırmada ulaşılan sonuçlar, kararsızlar/oy tercihinde bulunmayanlar aritmetik olarak dağıtıldıktan sonra, 31 Mart seçimlerinin galibi CHP'nin %35,2 ile birinci parti olma özelliğini sürdürdüğünü, iktidar partisi AKP'nin ise %34,3 ile onu takip ettiğini göstermiştir.

Araştırmanın bu kısmı şaşırtıcı değildir. Zira AKP iktidarında ülke ekonomik yönden de, hukuk devleti ilkeleri ve demokrasiye uygunluk yönünden de, toplumsal huzur açısından da çok kötü durumdadır. Böylesi bir iklimde, CHP'nin birinci bitirdiği bir seçimden sonra rüzgârı iyice arkasına alarak bir genel seçim ihtimalinde de lider konumda olması doğaldır. Hatta denilebilir ki, iki parti arasındaki farkın daha açık olması dahi beklenirdi.

Ancak ilginç olan nokta şu ki, “Bu pazar seçim olsa oyunuzu hangi partiye verirsiniz?” sorusuna araştırmaya katılanların %25,5'i kararsız olduğunu, %6'sı boş oy kullanacağını, %0,5'lik bir kısmı oy kullanmayacağını söylerken, fikir bildirmeyenlerin oranı da %5,6 olmuştur. Yani katılımcıların toplam %37,6'sının soruya cevap olarak verdiği bir parti ismi yoktur.

Seçim zamanları dışında kararsızların ve oy vermeyeceğini söyleyenlerin oranı daima fazla olur. Seçim sath-ı mailine girildikçe bu kitle mevcut partiler arasında büyük oranda taksim edilir. Ancak yine de bir parti tercihi ortaya koymayan katılımcı oranının %37,6 gibi yüksek bir düzeyde olması karşılaşılabir bir durum değildir.

Bu bulgular, İdeaPolitik Enstitünün, yine aynı zaman diliminde yaptığı normalleşme ve erken seçim anketinden çıkan sonuçlarla birlikte düşünüldüğünde, kararsızların bu kadar yüksek çıkmasının önemli bir sebebinin CHP'nin son dönemde anti-Erdoğan söyleminin dozunu düşürmesi ve AKP ile birlikte görüntü vermesi olduğunu düşünülebilir. Zira söz konusu anket çalışması, muhalif kesimin önemli bir oranda bu sürece olumsuz baktığını, bu girişimler başladığından beri ülkede bir normalleşme emaresi görmediğini, bu süreçte AKP'yi samimi bulmadığını ve sürecin muhalefete yaramayacağını düşündüğünü açıkça göstermişti. Aynı araştırmaya göre, muhalif seçmenler, CHP'nin AKP ile bir anayasa çalışması yapma ihtimaline de büyük çoğunlukla karşı çıkarken, erken seçim taleplerini de yine yüksek bir oranla ortaya koymuştur.

Son seçimde CHP'ye verilen oyun muhtemelen üçte birlik bir kısmının, kendisini CHP'li olarak tanımlamasa da anti-Erdoğan duruşundan dolayı onu destekleyenlerden geldiği düşünülmektedir. Ancak CHP'nin Erdoğan karşıtı söylemini yumuşatması, muhaliflerde

antipati yaratmasına rağmen normalleşme terimini kullanmayı bırakmaması ve üstelik erken seçim için de güçlü bir talep ortaya koymamasının son seçimde CHP'ye oy veren seçmeni kararsız saflara itmiş olması olasıdır.

Öte yandan, genel yaşam memnuniyeti anketinde ise katılımcıların Türkiye'de en çok ekonomik zorluklardan şikayetçi olduğu görülmektedir. Katılımcıların %66,7'si Türkiye'nin en büyük problemi olarak ekonomiyi göstermiştir. Geçinebiliyor musunuz sorusuna ankete katılanların sadece %30,9'u evet cevabını verirken hayatından memnun olduğunu söyleyenlerin toplam oranı %30 düzeyindedir. Katılımcıların takribi %75'i ise çocukların ve gençlerin gelecekte umutlu olduğunu düşünmediklerini belirtmektedir. Bu sonuçlar da ülkede erken seçim için şartların belirdiğini ve CHP'nin bu konudaki baskısını artırması gerektiğini göstermektedir.

Dolayısıyla, CHP yönetiminin normalleşme/yumuşama konusunu tekrar değerlendirmesi ve AKP'nin bu süreci zaman kazanmak için kullanmasına müsaade etmemesi gerekmektedir. Bunun en kestirme yolunun da liderler ve bakanlar düzeyindeki görüşmelerin kesilmesi ve ısrarla erken seçim talep edilmeye başlanması olduğu düşünülmektedir.